

สหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP: แรงกดดันระลอกใหม่ ...

ธุรกิจไทยจำเป็นต้องเตรียมรับมือไม่แน่นอนต่อจากนี้

▶ ประเด็นสำคัญ

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า การที่สหรัฐฯ ลดทอนสิทธิ GSP ที่ให้แก่สินค้าไทยบางรายการในครั้งนี้นำส่งผลต่อการส่งออกไทยไปสหรัฐฯ ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากสินค้าในรายการที่ถูกตัดสิทธิมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.1 ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปสหรัฐฯ ขณะที่ความเปราะบางของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และประเด็นการแข็งค่าของเงินบาท เป็นปัจจัยหลักที่เหนี่ยวนำการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ ปี 2563 อ่อนไหวต่อเนื่องจากปีนี้
- อย่างไรก็ตาม การตัดสิทธิ GSP ในอีก 6 เดือนข้างหน้า ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ภาคธุรกิจไทยที่เกี่ยวข้องคงต้องเผชิญอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นไปอยู่ในอัตรา MFN แม้ว่าจะมีผลกระทบต่อธุรกิจไทยในภาพรวมค่อนข้างจำกัด เนื่องด้วยสินค้าส่วนใหญ่เผชิญอัตราภาษีไม่สูงและสินค้าไทยค่อนข้างแข็งแกร่งในตลาดสหรัฐฯ แต่น่าจะมีส่วนทำให้ไทยเผชิญความท้าทายในการทำตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าประเภทหลอดไฟ (ที่ไม่ใช่ไฟฟ้า) แวนตา ตัวจุดระเบิดไฟฟ้า อาหารแปรรูปบางประเภทและอสังขุภัณฑ์เซรามิก ขณะที่ ในบางสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงเสียตลาดสหรัฐฯ เป็นการถาวร เนื่องจากผลทางภาษีที่เปลี่ยนไปอย่างมากและความสามารถในการทำตลาดของไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ อาทิ เครื่องประดับบางประเภท ตะกั่วและเคมีภัณฑ์ ผู้ประกอบการคงต้องเตรียมความพร้อมรับมืออย่างมากก่อนจะถึงวันที่ 25 เมษายน 2563 ดังนั้น ใจหายสำคัญของไทยคงไม่ได้อยู่ที่การรักษาสิทธิ GSP หรือสิทธิพิเศษทางการค้ากับนานาชาติเท่านั้น แต่ควรพุ่งเป้าไปที่การยกระดับสินค้าไทยให้มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้สินค้าไทยแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในตลาดโลก

การที่ทางการสหรัฐฯ ประกาศตัดสิทธิพิเศษทางภาษีเป็นการทั่วไปหรือ GSP (Generalized System of Preferences) ที่ให้แก่ไทยรวม 573 รายการ มีมูลค่า 1.3 พันล้านดอลลาร์ฯ โดยจะมีผลในอีก 6 เดือนข้างหน้าหรือวันที่ 25 เมษายน 2563 ซึ่งสินค้าที่ถูกตัดสิทธิหรือคิดเป็น 1 ใน 3 ของมูลค่าสินค้าไทยที่ได้สิทธิ GSP จากสหรัฐฯ ที่มีมูลค่ารวม 4.3 พันล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2561 และเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทยไปสหรัฐฯ ที่มีมูลค่า 3.18 หมื่นล้านดอลลาร์ฯ (ข้อมูลจากฝั่งสหรัฐฯ) และมีสัดส่วนราวร้อยละ 4.1 ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปสหรัฐฯ ก็ให้เห็นได้ว่าสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP มีสัดส่วนไม่สูงนัก

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาสินค้าส่งออกในภาพรวม 30 รายการแรก ที่ไทยส่งออกไปสหรัฐฯ (เรียงลำดับ HS Code 8 หลัก) รวมแล้วมีสัดส่วนร้อยละ 53.2 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทยไปสหรัฐฯ ในปี 2561 ในจำนวนดังกล่าวมีสินค้าไทยที่ได้สิทธิ GSP เพียง 4 รายการ อาทิ ส่วนประกอบ

เครื่องปรับอากาศ ถุงมือยาง เครื่องซักผ้าขนาดใหญ่ และเลนส์ อีกทั้งสินค้าเหล่านี้ยังไม่ถูกตัดสิทธิยิ่งชี้ว่าการตัดสิทธิ GSP บางรายการดังกล่าวแทบไม่มีผลต่อภาพรวมการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ

อย่างไรก็ดี หากทางการสหรัฐฯ ไม่มีการผ่อนผันใดๆ ให้กับสินค้าไทยและยังเดินหน้าตัดสิทธิ GSP ตามรายการดังกล่าวในวันที่ 25 เมษายน 2563 ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญภาวะต้นทุนด้านภavnนำเข้าของสหรัฐฯ ที่เพิ่มขึ้นทันทีจากเดิมที่ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีในอัตราที่ต่ำมาก มีผลให้สินค้าไทยสูญเสียความได้เปรียบด้านราคาเมื่อนำเข้าไปทำตลาดในสหรัฐฯ โดยเฉพาะการแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกับประเทศที่ยังได้สิทธิ GSP อย่างอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และกัมพูชา

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า การตัดสิทธิ GSP ในรอบนี้ไม่กระทบต่อภาพรวมการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ อย่างมีนัยสำคัญ โดยพิจารณา 2 มิติ คือ มิติที่ 1 ด้านราคาที่เปลี่ยนแปลงตามอัตรากาษาที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการสูญเสียสิทธิทำให้ต้องเสียภาษีในอัตรา MFN โดยกลุ่มสินค้าที่จะได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น คือ สินค้าที่ต้องเสียภาษีสูงกว่าอัตรา MFN เฉลี่ยของสหรัฐฯ (ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 3.4) และจำเป็นต้องพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP เพื่อสร้างแต้มต่อด้านราคาในการทำตลาด มิติที่ 2 ระดับการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดสหรัฐฯ ถ้าหากสินค้าไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐฯ สูง ยิ่งบ่งบอกว่าสินค้าไทยก็ยังคงทำได้แม้ราคาสินค้าจะปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งระดับผลกระทบที่ได้รับก็จะลดน้อยลงตามศักยภาพของสินค้าไทยในตลาดสหรัฐฯ โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาพรวมแม้มีไม่มาก แต่สำหรับภาคธุรกิจก็ยังคงต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

1. **กลุ่มสินค้าไทยที่ได้รับผลกระทบน้อย:** เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยแข็งแกร่งและมีความโดดเด่นสูงจากข้อได้เปรียบที่สินค้าไทยสามารถครองตลาดสหรัฐฯ ได้ค่อนข้างสูง ทิ้งห่างคู่แข่งรายอื่น แม้ว่าสินค้าไทยจะมีราคาสูงขึ้น แต่ก็ยากที่คู่แข่งจะเข้ามาแทนที่ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยยังคงต้องเตรียมแผนรับมือกับต้นทุนการนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายในสหรัฐฯ ที่สูงขึ้นตามอัตรากาษา MFN ที่แตกต่างกันไปเพื่อรักษาตลาดนี้ไว้ โดยสินค้าไทยในกลุ่มนี้ ไทยมีจุดเด่นในตัวเองจึงมีโอกาสทำตลาดได้ แต่อัตรากาษาก็มีผลต่อการทำตลาดในระดับแตกต่างกันไปในรายสินค้าและรายบริษัท ตามเงื่อนไขแวดล้อมที่แต่ละรายเผชิญ ดังนี้

- กลุ่มที่อัตรากาษาที่เปลี่ยนไปไม่สูงนักจึงไม่มีผลต่อราคาสินค้า กล่าวคือ กลุ่มสินค้าที่ผู้ประกอบการไทยในปัจจุบันใช้สิทธิ GSP ค่อนข้างน้อย และไทยเป็นแหล่งนำเข้าในลำดับต้นๆ ของสหรัฐฯ ทิ้งห่างคู่แข่งที่สำคัญพอสมควร ดังนั้น การได้สิทธิ GSP หรือไม่อาจไม่มีผลต่อราคาสินค้าอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ หลอดไฟที่ไม่ใช้ไฟฟ้า (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 14.5) แวนตากันลม/ฝุ่น (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 10.0) และตัวจุดระเบิดไฟฟ้า (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 5.7) มีอัตรากาษา MFN อยู่ที่ร้อยละ 0.2-6.0

- กลุ่มที่การตัดสิทธิ GSP มีผลต่อราคาสินค้า แต่สินค้าไทยจะยังสามารถครองตลาดได้ กล่าวคือ เป็นกลุ่มสินค้าที่มียอดการใช้สิทธิ GSP ในสัดส่วนที่สูง และครองส่วนแบ่งตลาดสูงติดอันดับ 1 ใน 5 ที่สหรัฐฯ นำเข้า อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการในธุรกิจนี้อาจมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียคำสั่งซื้อบางส่วนไป เพราะราคาที่เพิ่มขึ้นตามอัตรากาษา อาทิ เครื่องประดับเทียม (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 17.5) มะม่วงแปรรูป (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 40.9) พาสต้าอื่นๆ (มีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 7.4) เนื้อปลาแช่เย็น-แช่แข็ง (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 20.3) และอ่างสุขภัณฑ์เซรามิก (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 9.1) มีอัตรากาษา MFN อยู่ที่ร้อยละ 5.8-11.0

สินค้าไทยที่ได้รับผลกระทบจากการถูกสหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP

กลุ่มที่อัตราภาษี
ที่เปลี่ยนไป
ไม่สูงนัก
จึงไม่มีผลต่อ
ราคาสินค้า

กลุ่มที่การตัดสิทธิ
GSP มีผลต่อราคา
สินค้า แต่สินค้า
ไทยจะยังสามารถ
ครองตลาดได้

สินค้า	MFN Rate (%)	สัดส่วนการใช้สิทธิ GSP (%)	ส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐฯ		แหล่งนำเข้าที่สำคัญของสหรัฐฯ
			Ranking	%Share	
ตัวอย่างสินค้าที่ได้รับผลกระทบน้อย (มีมูลค่ารวม 173.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)					
หลอดไส้ (ที่ไม่ใช้ไฟฟ้า)	2.9	7.0	2	14.5	1. จีน (82.8%) 2. ไทย (14.5%) 3. อินเดีย (0.7%)
แว่นตากันลม/ฝุ่น	2.5	80.0	3	10.0	1. จีน (56.4%) 2. ไต้หวัน (19.1%) 3. ไทย (10.0%)
ตัวจุดระเบิดไฟฟ้า	0.2	1.0	5	5.7	1. เม็กซิโก (26.2%) 2. เยอรมนี (22.7%) 3. แคนาดา (20.8%)
ตัวอย่างสินค้าที่ได้รับผลกระทบมาก (มีมูลค่ารวม 97.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)					
เครื่องประดับเทียม (ไม่ใช่โลหะหรือพลาสติก)	11.0	11.0	2	17.5	1. จีน (50.3%) 2. ไทย (17.5%) 3. ฝรั่งเศส (5.6%)
มะม่วงแปรรูป	6.4	95.0	1	40.9	1. ไทย (40.9%) 2. เม็กซิโก (26.0%) 3. อินเดีย (10.4%)
พาสต้าอื่นๆ	6.4	97.0	5	7.4	1. เกาหลีใต้ (27.7%) 2. จีน (19.4%) 3. อิตาลี (11.4%)
เนื้อปลาแช่เย็น-แช่แข็ง	6.0	8.0	2	20.3	1. เม็กซิโก (21.0%) 2. ไทย (20.3%) 3. อินโดนีเซีย (20.3%)
อ่างสุขภัณฑ์เซรามิก	5.8	99.0	2	9.1	1. จีน (76.2%) 2. ไทย (9.1%) 3. อินเดีย (5.3%)
ตัวอย่างสินค้าที่ได้รับผลกระทบมาก (มีมูลค่ารวม 97.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)					
ตะกั่วบริสุทธิ์ไม่ขึ้นรูป	2.5% ของมูลค่าส่วนประกอบหลัก	100.0	7	1.9	1. แคนาดา (32.6%) 2. เกาหลีใต้ (27.1%) 3. เม็กซิโก (18.8%)
ส่วนประกอบของเครื่องประดับแท้	7.0	13.0	13	0.9	1. อินเดีย (25.7%) 2. เปรู (18.0%) 3. อิตาลี (14.0%)
กุญแจที่ใช้กับยานยนต์	5.7	69.0	5	3.5	1. เม็กซิโก (62.0%) 2. แคนาดา (12.7%) 3. จีน (6.2%)
สร้อยคอที่ทำจากทองคำ	5.5	72.0	10	2.8	1. อิตาลี (18.1%) 2. ตุรกี (14.7%) 3. อินโดนีเซีย (9.7%)
ชิ้นส่วนของเครื่องจักรโรงงาน	4.0	8.0	23	0.3	1. แคนาดา (16.6%) 2. จีน (15.4%) 3. เยอรมนี (15.3%)
สารประกอบอินทรีย์-อินทรีย์อื่นๆ	3.7	93.0	5	4.4	1. จีน (57.5%) 2. เยอรมนี (11.0%) 3. อินเดีย (6.6%)

ที่มา: USITC รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

2. กลุ่มสินค้าไทยที่ได้รับผลกระทบมาก: เนื่องจากสินค้าชาติอื่นสามารถเข้ามาทดแทนสินค้าของไทยได้ง่าย จึงมีความเสี่ยงสูญเสียตลาดสูง ผู้ประกอบการจึงต้องทำงานหนักเพื่อเตรียมรับมือกับการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันที่รุนแรง จากการต้องเสียภาษีนำเข้าสหรัฐฯ ในอัตราที่สูงกว่าอัตรา MFN เจลี่ยของสหรัฐฯ (ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 3.4) สะท้อนให้เห็นว่า ในระยะที่ผ่านมา การได้รับสิทธิ GSP มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างแต้มต่อด้านราคาให้แก่สินค้าไทยเพื่อทำตลาด ดังนั้น สินค้ากลุ่มนี้จึงเผชิญอัตราภาษีสินค้าที่เปลี่ยนไปค่อนข้างมาก ประกอบกับสินค้าไทยเองก็มีบทบาทในตลาดสหรัฐฯ เรียกได้ว่าน้อยมาก ตัวอย่างเช่น ตะกั่วที่ส่งออกไปสหรัฐฯ ทั้งหมดล้วนพึ่งพาสิทธิ GSP หรือกุญแจที่ใช้กับยานยนต์ ที่ไทยเป็นแหล่งนำเข้าลำดับ 5 มีส่วนแบ่งตลาดน้อยเพียงร้อยละ 3.5 ของการนำเข้าทั้งหมดจากทั่วโลก แต่ต้องเผชิญอัตราภาษี MFN ที่ร้อยละ 5.7 อีกทั้งยังเผชิญกับผู้เล่นหลักที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านราคาสูงกว่าอย่างเม็กซิโก แคนาดา และจีน ในขณะที่สินค้าอื่นๆ ของไทยก็เผชิญสถานการณ์เดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น สารประกอบอินทรีย์และอินทรีย์อื่นๆ ผลิตภัณฑ์เซรามิก หมวก กระเป๋าเดินทาง และโดยเฉพาะสินค้ากลุ่มเครื่องประดับของไทย ที่ตลอดมาพึ่งพิงการใช้ GSP ก็คงจะต้องกลับมาแบกรับอัตราภาษี MFN ที่ร้อยละ 3.0-13.9

จะเห็นได้ว่า แท้จริงแล้วผลจากการที่สหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP สินค้าไทยบางรายการ ไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อภาพรวมการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ แต่ด้วยการชะลอตัวของเศรษฐกิจคู่ค้า รวมถึงความอ่อนไหวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ อันเป็นผลสืบเนื่องของสงครามการค้า ประกอบกับความเสี่ยงจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าเมื่อเทียบกับดอลลาร์ฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ลดรั้งการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ มาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งผลกระทบต่อความท้าทายด้านการส่งออกในระยะต่อไป ท่ามกลางบรรยากาศดังกล่าว ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า แม้ว่าในปี 2562 การส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ อาจจบปีด้วยมูลค่า

บริการทุกระดับประทับใจ

ค่าที่เติบโตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6.0 หลังจากที่ 9 เดือนแรกเติบโตร้อยละ 14.1 (YoY) แต่สำหรับปี 2563 ด้วยผลของฐานการส่งออกในปี 2562 ที่สูง ความเปราะบางของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ความซบเซาของการค้าและทิศทางการค้าเงิน จะเป็นปัจจัยหลักที่ให้ภาพการส่งออกในปี 2563 ไม่สดใสเท่าที่ควร ขณะที่การถูกตัดสิทธิ GSP ในครั้งนี้อาจส่งผลกระทบต่อในวงจำกัด

ในระยะต่อไป ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า สถานการณ์การส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ ยังมีความไม่แน่นอนอยู่ โดยการลดทอนสิทธิ GSP ของสหรัฐฯ ในครั้งนี้ อาจเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของแรงกดดันทางการค้าของสหรัฐฯ ต่อไทยที่ยังต้องติดตามต่อไปว่า ทางการสหรัฐฯ จะผ่อนผันการตัดสิทธิให้กับไทยได้แค่ไหน ซึ่งผู้ประกอบการคงต้องเตรียมรับมือกับความไม่แน่นอนทางการค้าที่อาจเพิ่มขึ้นได้อีก หากสหรัฐฯ เดินหน้ากดดันไทยโดยตรงมากขึ้นหลังจากนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการค้าไทยจะอยู่ในขั้นตอนของการเจรจาในประเด็น GSP กับทางการสหรัฐฯ แต่ท่ามกลางปัจจัยลรอบด้าน สิ่งหนึ่งที่ภาคธุรกิจจะต้องเร่งพัฒนาก็คือ การยกระดับการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิตของไทยให้เป็นไปตามเกณฑ์สากล รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มในตัวสินค้าให้มากขึ้น ทั้งการสร้างความโดดเด่นหรือการเน้นจับตลาดเฉพาะ (Niche Market) เพื่อให้สินค้าไทยมีคุณค่าและเป็นที่ต้องการของตลาด อันจะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านราคาหรือลดความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาสิทธิพิเศษทางภาษี รวมถึงสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในเวทีการค้าโลก

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสียหายทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น